

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Borisori nerăscuți nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Augenthaler & Emmerich
Lerner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsbet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicării
mai dese după tariful și invoi-
ială. — RECLAME pe pagina
I-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 6 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
aiară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 257.

Brașov, Miercuri 21 Noemvrie (4 Decemvrie).

1907.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Mier-
curi, ziarul nu va apărea până Joi sara.

Demonstrațiile antiprusiane.

Incurcăturile de tot soiul, ce caracterizează viața publică în monarhia noastră dualistă, sunt în ajun de a se mai înmulți cu una. Și până acuma s'a simțit antagonismul cel mare, ce există între germanism și slavism, din când în când și în raporturile dintre Austro-Ungaria și Germania. S'a ivit ici colo câte o mică dar trecătoare indispozițiune în aceste raporturi proclamate oficial ca cele mai amicabile, ba chiar cordiale. Mai totdeauna prilejul la aceste mici nemulțumiri l'a dat câte o izbucnire a Slavilor din parlamentul austriac contra unor măsuri sau curente ce se iviau în imperiul german, având caracterul de persecuțiune a Slavilor. Așa de pildă a fost când cu expulsarea în masă a lucrătorilor de naționalitate cehă din Austria. Atunci s'a interpelat în Reichsrath și a urmat o demonstrațiune strașnică a guvernului german în contra oricărui amestec în afacerile interioare ale Germaniei, iar guvernul din Viena s'a grăbit să facă declarațiuni liniștitoare.

Cu ocaziunea discuțiunii asupra proiectului antipolon al guvernului prusian, unul din conducătorii cehi a protestat în camera austriacă, cum știm, și în contra relei tractări și a prigonirii, ce o întâmpină în Prusia pe lângă Poloni și indivizii de naționalitate cehă. Ne putem explica mai bine, de ce au ținut Cehii să accentueze faptul, că conaționalii lor în Germania sunt tot așa de rău văzuți ca și Polonii, dacă vom avea în vedere, că în programul politic al pangermanilor Cehii din Boemia sunt prezentați ca un ic străin vârat în trupul germanismului, care în interesul acestuia trebuie să fie cu orice preț delăturat. Nu numai Polonii din Posnania dar și Cehii, cari despart pe

Germanii de nord de cei din sudul Austriei, sunt așadar condamnați de politica pangermană a fi înecați cu timpul în marea germană. Așa cel puțin se prezintă în imaginațiunea pangermanilor patria lor viitoare.

Să trecem însă peste aceasta paranteză și să continuăm firul început. Măsurile de forță extra-ordinare, ce voește să le ia Prusia în chestiunea polonă, au deșteptat cel mai adânc resens la toți Slavii din Austria. În primul rând sunt firește Polonii galațeni, cari protestează și demonstrează în favorul conaționalilor lor din afară amenințați. Deja mișcarea polono-filă a Slavilor austriaci, a avut răsunet în dieta prusiană, unde a fost declarată de un amestec îndrăsnit, care poate numai strica cauzei polone din Prusia. S'a zis, că orice s'ar petrece în afară de granițele imperiului nu poate să altereze câtuși de puțin mersul politicii prusiane. S'a afirmat, că nu le pasă Germanilor de orice fel de demonstrații s'ar face pentru Polonii din Prusia, peste graniță.

Cu toate astea credem, că guvernul german nu va trece așa ușor peste demonstrațiile antigermane, ce s'au făcut în Lemberg, drept ilustrație a protestului polon din Reichsrath. În Lemberg s'a ținut Duminecă un mare meeting de protestare. Primarul orașului a apelat la delegațiunea polonă în Viena, ca să facă în viitor altă politică exterioară, cu alte cuvinte un fel de amenințare, că dacă guvernul prusian nu-și va retrage proiectul de expropriare, Polonii din Austria, cari au influință la guvern, vor iniția o luptă energetică pe toată linia în contra Germaniei.

Mulțimea, ca de obicei la asemenea ocaziuni, a voit să demonstreze și înaintea consulatului german, dar a intervenit poliția. Totuși a succedat o demonstrație, cu boicboarea ferreștrilor, la locuința noului consulat

german. S'a protestat în fine în contra d-lor Bülow și Aehrenthal.

Demonstrațiile acestea pot ușor să aibă urmări, cari să aducă mare turburare în situațiunea interioară și așa destul de incurcată a monarhiei noastre. Accentuarea mai cu putere a luptei dintre slavism și germanism, deja de mult declarată, poate în împrejurările actuale să aibă chiar o înrăurință fatală asupra stărilor actuale austro-ungare. Suntem însă de părere, că comit o mare eroare puternicii zilei din Ungaria, dacă cred că din această luptă va putea ieși vr'odată ceva bun și favorabil pentru ei și idealurile lor.

»Bud. Hirlep« și Dr. E. Babeș. La întrebarea »Telegrafului R« de ce numitul ziar maghiar respunsese așa de brusc prin articolul »Politică pe culoare«, acțiunii de împăciuire a lui E. Babeș tot Jancso B. vine acum cu un lung articol prim, de lămurire. Ne surprinde tonul imblânzit de atunci, și nu știm ce inspirație să găsim în el. Bineînțeles, condițiile de pace din parte maghiară, rămân tot cele vechi. Zice și acum: »egalitatea deplină națională, nu poate fi pe baza împăciuirii«, apoi »politica naționalistă a guvernului poate fi numai o politică energetică și categorică«, pretinzând »recunoașterea din partea naționalităților, că a se supune este chiar interesul lor«, căci »ori ce inițiativă de pace, venită de la guvern, ar fi numai interpelat ca o slăbiciune a lui.« (!) Găsim însă un alt pasaj, care denotă toane de pocăință dacă nu vor fi numai ochi dulci și aceștia: »Cât e pentru Maghiari pacea va fi ușor de garantat. Căci, cine are numai un miez de simț de dreptate și un dram de prevedere politică, neapărat își va da seamă, că idea de stat maghiar, nici când nu a făcut pretenziunea în trecut, și nu va face-o nici în viitor, dacă nu va fi silită pe urma tendințelor politice de caracter revoluționar, — pretenziunea de a-și jertfi naționalitățile individualitatea lor etnică, limba, cultura, nici măcar particularitățile locale și subiective.«

Banca națională maghiară. Secretarul camerei comerciale din Austria de jos, R. Kiedl, distins economist, publică în »N. W. T.« un articol, schițând un nou

plan pentru cazul dacă Banca Austro-Ungară, va fi separată El propune un cartel stabil și organic între cele două bănci autonome, ungară și austriacă.

Deputații croați, au ținut ieri după-amiază o conferință, la care s'au prezentat în număr complet. Vestile ce s'au strecurat în public, spun că s'ar fi luat hotărârea de a se obstrua neînduplecat proiectul de autorizare.

In chestia școalelor noastre.

O știre îmbucurătoare ne sosește din comuna Hălchiu de lângă Brașov, una din cele mai mici comunități bisericesti gr. or. române din tractul Brașovului.

În fața situațiunii grave create școalelor noastre prin legea Apponyi, comitetul parochial din Hălchiu s'a ocupat în trei ședințe consecutive cu chestiunea ardentă: ca să se facă pentru a susține și pe viitor școala poporală din comuna lor așa precum li s'a dat în îngrijire și spre păstrare de către înaintași. În cele trei ședințe membrii comitetului s'au ocupat în mod amănunțit cu proiectul școlar și cu instrucțiunile primite din partea sinodului metropolitan, ținut vara trecută la Sibiu, și după o dezbateră deamănă, au luat Sâmbăta trecută cu unanimitate următoarea deciziune laudabilă:

»Deoarece numărul copiilor, cari cercetează școala primară din Hălchiu, este deaba de 64 (legea admite până la 80 copii într-o școală cu un singur învăț.) și deoarece acest număr de copii de 10 ani de zile nici n'a crescut nici n'a scăzut, prin urmare și în viitorul mai apropiat nu va trece de 80, — comitetul reduce cele două posturi de învățatori la un singur post, (în anii din urmă au funcționat un învățator definitiv și unul provizor) și asigură acestuia, începând cu anul viitor, o leafă anuală de 1000 cor. și cvinvențiile prescrise de 1000 cor. la oaltă deci o leafă de 2000 cor.

FOLETONUL »GAZ. TRANS.«

Tipuri și caractere.

După Theophrast.

Lingușitorul.

Lingușirea se poate explica ca o purtare târâitoare, josnică, în procedură, soțotită în favorul aceluia, care se ocupă cu ea.

Lingușitorul e un om, care în mersul pe stradă șoptește încet protectorului său: »Observi, cum te fixează oamenii cu privirile? Aceasta nu se întâmplă cu nimenea în întreg orașul, atară de tine! Eri stoică*) răsuna de lauda adusă ție. Erau adunate la discuție mai mult ca treizeci persoane, iară când convorbirea din întâmplare ajunsese până la punctul, că cine e cel mai bun om din Athena, cu toții au

*) Stoa, numită și »stoa poikile« e spațioasa galerie de tablouri din Atena, mai târziu auditorul filozofilor numiți după numele său stoici. Un loc pentru rendez-vous al Ateniienilor. Aici și înaintea schimbării rilor, comptoirele bancherilor antici, era cu deosebire locul de »taifas« alor toți perdevară din clasele mai bune, în timp ce oamenii de rând se adunau în bărbierii și cu deosebire în atelierelă așezate în piață, unde își povesteau unul altuia noutățile zilei.

fost de acord la numele tău! — În timp ce spune asta și altele de felul ei, îi ia un păr, fulg, din haină și dacă vântul a suflat din întâmplare în părul aceluia un paiu, el îi ia și zice: »Vezi, în două zile decând n'am fost la tine, ți-s'a umplut capul de peri albi, și cu toate astea în etatea ta, ai păr destul de negru.« — De cumva zice acela ceva, atunci provoacă pe ceilalți să fie în liniște, iar dacă înceată cu vorbirea, strigă cât poate: »Eminent; escelentă vorbire! De face apoi un »viț« rău, el râde din răsuputeri, ba își ține și hainele la gură, ca și când nu s'ar putea ține de răs. Oamenii, cu cari se întânesc sunt provocați de el să fie în liniște, până când trece protectorul. El cumpără mere și pere copiilor acestuia, li-le predă în fața părintelui lor și-i sărută exclamând plin de bucurie: »Ah dragilor copilași ai unui excelent părinte! — Dacă li însoțește la cumpărare în piața de ghetete, el află că piciorul său e mult mai elegant, decât fasonul ghetetei. Dorește protectorul să și viziteze vr'un pretin, el aleargă într'un suflet, îi vestește vizita și apoi întorcându-se, zice: »Te-am anunțat«. El e în stare fără îndoială a se îngriji de cumpărături și în târgul preocupărilor și aleargă fără răsufelare pe lângă îndrăgitul său stăpân-protector.

La masă el e primul între oaspeți, care laudă vinul zicând: »Ce masă deli-

cată ai pregătit! El ia o bucată de pe masă, exclamând în gura mare: »Intrădevăr o delicatășă minunată! Apoi întreabă, făcând pe curtezanul, dacă protectorul — gazda casei — nu simte cumva frigul sau dacă nu dorește cumva un învâliș și pe când întreabă de astea, el îi aruncă deja pe umeri o manta. Din când în când se apleacă spre el, li șoptește câte ceva la ureche și nu-l părăsește nici un moment din ochi, ch'ar dacă convertează cu alții. În teatru el ridică curtenitor perina scaunului și o așază însuși sub protectorul său »iubit«. Casa acestuia, zice el, e zidită în stilul cel mai frumos, moșia e aranjată escelent, iară portretul îi samănă de minune.

Nemulțumitul.

Nemulțumirea e plângerea, tânguirea neîncotată și fără sens din partea aceluia, căruia i-se cuvine ceva.

Dacă prietinel său îi trimite o porție de mâncare¹⁾, nemulțumitul zice aducătorului: »Ți a părut rău pentru o lingură de supă și o înghitură de vin și de aceea nu m'ai chemat la masă«. De li sărută amanta, el exclamă: »Cu toate astea nu

¹⁾ Era în general obiceiul în vechime, că dacă vre-un invitat nu putea lua parte la masă din oare-care motiv, atunci gazda casei îi trimitea mâncare acasă.

știu, dacă mă ai așa de drag la inimă? El e mânios pe Dumnezeu, nu pentru că plouă, ci pentru că deja de mult ar fi putut ploua. Dacă găsește pe stradă o pungă cu bani, li auzi zicând: »Da, natural, o comooară n'am găsit încă nici-o dată! Când, după multă tocmăală, i-a succes să capete foarte ieftin un sclav dela vânzător, el cugetă: »Ar trebui să mă bucur, dacă ași fi putut lua pe ieftin ceva deosebit! Când i-se aduce vesela veste: Ți-s'a născut un fiu! — el replică nemulțumit vestitorului: »Aduagă la acestea: și cu el s'a dus jumătate din avere, și atunci vorbești ade-vărul!«

Dacă are vre-un proces la tribunal și ce-i mai mult l'a câșigat cu unanimitate de voturi, el face cu toate astea reproșuri avocatului său, că a lăsat neobservate o mulțime de baze importante de drept. Dacă prietinel săi au poroit o colecție²⁾ pe sama lui, și îi zice cumva unul din ei: »Ei, fi vesel, ferice!«, el replică atunci: »Pentru ce? ori doară pentru că fieceăruia trebuie să înapoiez banii și pe deasupra să fiu mulțumit, să mă revanșez, ca pentru vr'o mare binefacere?«

²⁾ Pornirea colectelor, cu deosebire pentru sprijinirea prietinelor mai săraci, sau acelor, cari au ajuns momentan în strâmtoare — era lucru foarte practicat. Sprijiniții trebuiau să se îndatoreze la primirea banilor, că aceia sumă o vor înapoia, îndată ce starea financiară le va permite.

Această leafă este asigurată din următoarele venituri reale: din repartiția pe care au achitat-o parochienii și în anii trecuți, din ajutorul asigurat pe base de acte din alodiul comunal și din aranzile după unele pământuri ale bisericii. Aceste hotărâri vor fi prezentate sinodului parochial, care este convocat pe Duminică viitoare și care — după cum suntem informați — va primi unanim această hotărâre.

Iată dar o comună din protopopiatul Brașovului, care a găsit o modalitate cinstită, pentru a asigura școlii românești, *caracterul și limba strămoșească!*

Membrii comitetului parochial în frunte cu preotul lor T. Roșca, au marele merit, de-a fi salvat reputația protopopiatului Brașov, care, după părerea exprimată de protopopul tractual în recenta conferință învățătorească, nu ar fi în stare să susțină în întreg protopopiatul, afară de Brașov, o singură școală din propriile mijloace! Iată însă că s'a găsit o comună, care a desmintit „informațiile” d-lui protopop și a aflat căile și mijloacele de a susține o școală românească fără ajutorul de stat; iar din faptul acesta rezultă, că acolo, unde sunt oamenii conștii de chemarea și responsabilitatea ce o au față de neamul lor, se pot face lucruri mari.

Dorim numai parochienilor Hălchieni, să aibă parte de un învățător harnic, care fiind pe viitor scăpat de miseriile materiale, să dea celor 64 copii o creștere bună românească, arătându-se vrednic de jertfele și însușirea parochienilor.

In momentul încheierii numărului nostru de azi ne sosește „Telegraful Român” din Sibiu, care publică următorul comunicat:

„Cerându-se din diferitele părți ale arhidiecezei deslușiri cu privire la o conferință a învățătorilor din protopopiatul Brașovului, în care s'ar fi constatat, că din întreg protopopiatul numai școlile din Brașov s'ar putea susține fără ajutor dela stat — venim a răspunde, că chiar dacă s'ar fi făcut aceea constatare din partea învățătorilor, ea nu are nici o bază, pentru că nu învățătorii sunt chemați a constata și a decide asupra susținerii școlilor cu sau fără ajutor dela stat, ci în prima linie comitetele, sinoadele parohiale și consistoarele noastre eparhiale. Suntem în poziție de a aminti și tocmai cu privire la comunele din părțile Brașovului, că credincioșii noștri din frunțile comune Săcele, Feldioara, Preșmer, Râșnov, etc., vor susține școlile lor

fără ajutor dela stat. Deci va fi bine ca învățătorii noștri să nu-și aroage ingerințe în afaceri cari nu aparțin competenței lor, ci să aștepte cu încredere hotărârile forurilor noastre bisericești, să se abțină dela orice constătuiri și constatări. Rugăm pe confrății noștri dela „Gazeta” să ia notiță de această declarație.”

Luăm cu mare bucurie act de comunicat de mai sus, care, fiind desigur inspirat de forurile superioare competente bisericești, e merit să resfiră îngrijirile juste și nedumeririle, cari s'au ivit cu drept cuvânt în sufletele Românilor de pretutindeni, în urma faimoasei conferințe învățătorești din Brașov, despre care am relatat pe scurt.

Am avea numai o singură observare. Alături de majoritatea învățătorilor întruniți în amintita conferință, dacă nu chiar în fruntea învățătorilor, a fost însuși protopopul Brașovului, care a declarat, că după informațiile d-sale nici o școală primară din acest protopopiat — afară doar de Brașov, — nu va fi în starea să susțină din propriile mijloace școlile. Prin urmare ce să zică învățătorii, dacă însuși protopopul tractual, șeful lor, debutează cu astfel de informații? Într-o conferință convocată de d-sa pentru a se constătui într-o afacere atât de importantă precum este chestiunea susținerii școlilor noastre primare?!

Și Bucovinenii cer funcționari în judecătoria și pretutindeni, cari să înțeleagă limba poporului a cărui interese le conduc și asupra sorții căruia judecă. O fac asta mai stăruitor din prilegiul unui proces, înaintea Curții cu jurați, unde acuzatul român cunoștea numai limba sa, dintre 12 jurați nici unul nu știa românește, iar dintre judecători abia unul. Ajutor de talmaci nu s'a întrebuințat, jurații puteau să înțeleagă numai acuza în nemțește a procurorului, și acuzatul s'a ales cu o pedepsă grozavă de mai mulți ani închisoare.

Prusienii și Maghiarii.

În legătură cu paralela din primul nostru articol de ieri, unde au fost puse în față părerile imperialismului maghiar, acum la dominație, și a opoziției maghiare, căzute dela dominație în opoziție — mai dăm în traducere câteva pasaje, în chestia colonizării prusiene și a copiilor aceia în Ungaria.

»Bud. H.« ... Ținem să punem în față naționalităților noastre necredincioase, pilda polonă. Ele habar n'au de puterea deplină ce se poate desfășura în interesul pentru siguranța politică a unui stat. Se caute numai la colonizările lui Darányi, în urma cărora au ajuns la casă și masă bună chiar și unele familii de ale naționalităților, și să recunoască spiritul uman, de care se lasă conduse acele colonizări. Dar cu toate astea, să nu uite a se pregăti și la alte vrenuri, când statul maghiar, luând de seamă efectele năzuințelor de distrămăre,

în vecini și în parlament, nu se va mai mărgini la căile și mijloacele de până acum...

»Az Ujság«. S'a amintit eri, în resumat, ironicul răspuns al acestui ziar, la fantaziile de maimuțerie a imperialistului maghiar: »dar unde pui slăbănogia noastră față de puterea Prusiei organizate solid și conduse cuminte? Prusia are trei milioane de baionete și cele mai perfecte tunuri!« Iată în continuare pasagiul: »Cu cât e mai slab și mai atârnat un stat, cu atât mai moral și mai consecvent caută să fie. Germania simte că nu-i avizată la nici una, de aceea stringe de gât pe polonii săi, îngrozindu-se în același timp de volnicile maghiare... Cu naționalitățile noastre putem isprăvi în un singur chip: să adunăm o putere uriașă, pe care dacă am întrebuința-o chiar după chipul prusienilor, nime în lume să nu se poată amesteca în treaba noastră. Acuma, se caută desnodămintele în viclene apucături de sfârșari, în scuiparea pe deputații naționaliști, apoi în mituirea lor, în trânteli mărunte, în tănuite buzunare de pantaloni, dincolo de Drava cu mituri, pe urmă cu alegeri bașibuzești, se măgulește opinia publică cu slăvirea lui Apponyi și cu scintirea lui Björnson, — în loc să-și dea seama, că, în realitate, chestia naționalităților este cântarul forțelor ce poate desfășura națiunea maghiară față de forțele naționalităților. Chestia naționalităților este cu atât mai gravă cu cât o mai slabă politica națională maghiară... (Urmosă înainte, până la constatarea, că chestia naționalităților acum, sub regimul național este mai gravă... de dragul concluziei!)

La cele spuse de »Az. U.« (ar fi să mai adaugem: nu numai lipsa de trei milioane baionete împedecă pe »națiunea maghiară« de a urma într-o parte politica brutală a Prusiei. La noi doar baionetele se suplinesc cu brațe vânjoase și cu suflete brutale. Alceva e la mijloc: Suntem săraci. Săraca și săruncinata economicește este țara noastră, cât cele 100 milioane, ce le cere Darányi dela »sângele lui Rápák« ar fi o sugere de vampir, ne-ar duce țara cu siguranță la faliment economic!

Pentru »Bud. H.« de asemenea avem un răspuns. Adevărat, în unele părți unde s'au făcut colonizări, au primit cevași ajutor și unele familii românești. Dar știți, cari sunt acelea? Preotul, învățătorul, primarul, și alt slujbaş pe care pretorele îl recomandă pentru »meritele sale patriotice«. Iar cât e pentru acțiunea de colonizare, în genere, dăm și noi un sfat »imperialiștilor«: să grăbească cu ea până neputința noastră încă nu știe esplota uriașă nedreptate, ce se ascunde în ceea acțiune, până încă nu s'au trezit la drepturile ce le compet și pe cari au și ele mijloace de a le realiza, massele băștinașe din cutare ținut, tot așa de lipsite, chiar mult mai lipsite, decât niște elemente aduse de peste hotare!

Proiectul anti-polon în dieta prusiană.

(Continuare).

Ministrul de agricultură Arnim protestează în contra afirmării prelatului Jazdzewski, că guvernul nu vrea pacea cu

Polonii. Istoria dovedește contrariul: Cu cât mai mult s'au împlinit dorințele politice ale Polonilor, cu atât mai tare a crescut agitația pentru Marea-Polonie, care a scris pe steagul ei restabilirea imperiului polon.

Nu începe indoială, lupta națională trebuie dusă la sfârșit. Germanii sunt față cu Polonii prin aceea în dezavantaj, că Polonii se înmulțesc mai tare. Asta e rădăcina puterii lor și nu pe terenul economic. De aceea e necesar ca țara să fie colonizată cu Germani și, dacă nu ni se vând de bună voie moșile, să le expropriăm. Nu voim să isgonim din țară țărâniștii polonă, ci voim numai să căpătăm pământul necesar pentru colonizare.

Spune apoi că guvernul se va feri de a se năpusti asupra singuraticilor Poloni și sfârșește cu cuvintele: *Statul prusian, în interesul siguranței germanizmului și a limbei germane, nu poate tolera progresele Polonismului.*

Dep. Dr. Forsch (centra) condamnă proiectul guvernului din punctul de vedere al dreptății, zicând cu Windhorst: aceasta nu e o lege a păcii, ci o lege de luptă pe viață pe moarte! Toată politica de colonizare e o mare eroare, ea a dus în stăgnare germanizarea Prusiei ostice. Proiectul guvernului e contrar și constituției prusiene. Constituția permite în anumite condițiuni exproprierea, dar paragraful ei fundamental este: »Proprietatea e inviolabilă«. E rea politica, care ținde a gonii pe oameni, de pe pământul lor. Gândiți-vă numai la consecențe!

Ministru de justiție Dr. Beseler zice, că exproprierea nu se cere pe bază de drept, ci din *considerațiuni politice* și în privința aceasta vor avea să hotărască factorii legislației. *Constituția se interpretează totdeauna în mod diferit*, după punctul de vedere al interpretatorilor. (Auziți auziți!) Răspunderea pentru lege o au aceia, cari au fost cauza că s'a prezentat (!!).

Contra, mai vorbește deput. Kindler (partidul popor-liberali).

Dep. de Oldenburg (conservator) este pentru o reorganizare a comisiei de colonizare și nu aprobă într-o parte proiectul și sfârșește așa: Domnilor Poloni! Indărâtul D-voastră, zace îngropat imperiul polon, înaintea D-voastră sta statul prusian, care nu și-a împlinit încă misiunea sa în lume. (Aplauze. Polonii fac șgomot).

În ședința de Sâmbătă a dietei prusiene, s'a manifestat în mod surprinzător puțin interes pentru proiectul anti-polon. Băncile erau partea cea mai mare goală. Numai când a vorbit polonul Dziembowski cu mult temperament s'a deșteptat interesul celor prezenți. El zise între altele:

»Să ne ținem de maxima: puterea primează dreptul (Macht geht vor Recht)? Nimeni din cei ce stau pe baza statului modern, nu va putea primi proiectul; el este revoluționar, primul pas spre comunism, care asemenea și-a înscris pe drapel exproprierea«.

Consiliarul de justiție Moeller, din Coblenz, declară proiectul de anticonstituțional.

Debaterea s'a sfârșit luându-se hotărârea de-a se preda proiectul unei comisii de 28 membri. Se prevede că în sânul acestei comisii proiectul va fi supus mai multor schimbări.

Cronica din afară.

Declarațiile primului ministru rus în consiliul imperiului. În ședința de Sâmbătă a consiliului imperiului, Stolypin a citit aceleași declarațiuni ale guvernului, ca și în Dumă. Consiliul a adoptat o ordine de zi declarând dorința de a colabora la executarea proiectelor guvernului, destinate a ameliora buna stare a populației și a restabili buna ordine și respectul legilor.

Rusia și finanțele turcești. Din Constantinopol se anunță, că ambasadorul rus din localitate a atras atenția guvernului turc și în special a ministrului de finanțe asupra faptului, că imposibilitatea ce se luau de către poartă în vilaetele Atana, Castamoniți, Coria și Siva, au fost anul acesta foarte neglijate de către perceptori, așa încât ele nu au fost încasate. Totodată ambasadorul rus a atras atenția, că chiar și birul care se lua asupra oilor și celelalte impozite din vilaetul Alepoș, au rămas cu totul în urmă, fără a fi încasate. Aceasta probabil din cauza incurcăturilor, cari au împiedecat pe Turci să-și vadă de administrație. Protestul ambasadorului rus a fost motivat de faptul că la 1 Ianuarie trebuie să se plătească guvernului rus suma de 350.000 lire turcești. Ambasadorul și-a exprimat temerea că această rată nu va putea fi achitată la timp din cauza lipsei de bani. Guvernul turc a răspuns acestei note spunând că Rusia n'are să poarte nic

Distrasul.

Ființa distrasului, uluitului, constă în un anumit mutism al spiritului în vorbe și în afaceri.³⁾

Dacă distrasul a socotit ceva și a ajuns la rezultat oarecum, el e gata să întrebe pe vecinul său? »Cât face asta?« De este cumva acuzat și trebuie să apară la un termen anumit, el își uită cu desăvârșire și pleacă la țară. În teatru adoarme și rămâne singur singurel înapoi. Dacă a mâncat cumva prea mult și trebuie să se scoale noaptea pentru a eși afară, el ajunge pe moșia vecinului unde e mușcat la tot cazul de câne. De a luat un lucru în mână și l'a pus imediat apoi jos: el îl caută înzadar, neputându-l regăsi. Când i-se aduce vestea despre moartea vre-unuia dintre prieteni săi și e rugat să ia parte la înmormântare, atunci făcând o față posomorâtă, tristă, cu lacrimi îl auzi exclamând: »Mă bucur din inimă!« Dacă i-se înaducea vre'o datorie, el e în stare să aducă marțori [să facă adecă pe datoratul]; și să dojenească iarna pe servitor, pentru că n'a cumpărat castraveți. Pe copiii săi îi silește la luptă și la fugă, până ce a-

³⁾ Nu mutismul, ca atare, precum zice definiția, ci o *momentană lipsă de spirit* este baza acestui caracter, o stare, în care respectivul uită cu desăvârșire: și fără de a ști, el zice sau face contrariul dela ceea-ce de fapt ar trebui să facă.

ceștia sunt oșosiți cu desăvârșire. Dacă din întâmplare își ferbe însuși la țară mîncare de linte, el pune de două ori sare în oală, făcând astfel inconsumabilă mîncarea. Dacă plouă, el euetă: »La tot cazul se vor putea vedea minunat stelele astăzi!« De îl întreabă cineva: Câte cadavre crezi, că au fost aduse cu totul în cimiter? el îi replică: »Așa de mult ne putem dori unul pe altul!«

Flecărirea.¹⁾

Flecărirea constă în vorbă multă fără nici un înțeles.

Flecarul se așează lângă cineva, pe care absolut nu-l cunoaște, și-i ține prima dată o vorbire de laudă la adresa propriei sale soții; apoi îi istorisește ce a visat în

1) Acest caracter se poate intitula fără indoială și altcum: vorbărețul, limbutul, gură spartă, și altele numiri mai comune, mai triviale i-se pot atribui. Caracteristica lui este întrebuințarea peste măsură a limbei și ca atare are un punct comun cu guralivul. Deosebirea între aceste două caractere este: flecarul e nevinovat, nu caută nici când ceartă și nu umblă după deșertăciune, e mulțumit dacă află p. cineva care îl ascultă sau ba la flecurile lui; guralivul e arogant, el vrea să fie ascultat singur și ia cuvântul ori ori, când se amestecă în vorbele lui. Amândoi la e laltă sunt foarte neplăcuți; primul plictisește pe flecuri, al doilea supără prin aroganță.

1907 XI/30.

I. Lupan.

2) Serbările lui Dionysos erau ținute în Martie.

3) »Misterii« se numia serbătoarea de 9 zile a zeiței Ceres, la care avea loc o procesiune nocturnă cu facle.

4) Odeon era sala pompoasă, zidită de Pericles, destinată întrecerilor musicale.

5) »Apaturiile« erau serbătoarea de 3 zile în onoarea lui Dionysos.

o grijă, deoarece rata de despăgubire va fi plătită neapărat la termen.

Budgetul războiului în camera franceză. Camera a discutat Sâmbătă budgetul războiului. Deputatul *Mestier* socialist a afirmat între altele, că armata ține recordul mortalității în Europa. Meslier blamează modul de recrutare care este deplorabil și critică reaua stare igienică a trupelor. Dep. *Cheron* răspunde, că administrația se preocupă mai ales de sănătatea soldatului. Mortalitatea a diminuat considerabil de la 1875. În ce privește starea sanitară a armatei franceze ea vine imediat după a Germaniei și înaintea stării sanitare a Italiei, Rusiei, Austro-Ungariei, Spaniei și Statelor Unite. Refacerea generală a casarmamentului în toate corpurile a fost prescrisă.

Ministrul de război *Picquart*, precizând precedentele sale explicații privitoare la demersurile generalilor Hagron și Michel declară, că ele nu au fost nicicum dictate de preocupări politice. Cei doi generali au plecat în mod corect, concepțiunile lor personale, nepermițându-le să accepte răspunderile funcționarilor lor. Generalul Hagron a fost de altfel înlocuit printr'un ofițer de mare valoare.

O nouă acțiune a bandelor grecești în Macedonia. Din Salonic s'a anunțat, că autoritățile militare de acolo au aflat că în apropiere de Larissa, trei ofițeri greci și cu 600 comitagi greci sunt gata să treacă granița turco-grecă pentru a împărțiți în bande câte 200 înși să atace satele bulgare din vilaetul Monastir. Afară de aceasta se spune că doi ofițeri sârbi din statul-major, cuceră Macedonia, travestiți ca negustori de vite și că au plecat prin Ueskub la Kopruli și Salonic.

STIRILE ZILEI.

— 20 Noembrie v.

La alegerile pentru congregația comitatului Brașov, cari s'au făcut astăzi în Scheiul Brașovului, au fost aleși aproape cu unanimitate de voturi următorii membri: Vasile Voina, protopop, Dr. Vasile Saftu, paroh, Iuon Lengeru, avocat, Nicolae Bogdan, profesor și Mihail Russu, not. pens.

Băncile noastre în 1906. După bilanțurile primite dela 116 institute de credit și de 11 însoțiri Raiffeisen, s'a întocmit bilanțul general al institutelor noastre de bani, pe anul 1906, din care scoatem aici câteva date. Activele sunt pe acest an de 128,645,980 cor., urcându-se cu 18,141,464 cor., față de anul precedent. Capitalul social este de peste 13 milioane cor. — urcarea 827,350 cor. Fondul de rezervă 6.170,600 cor. — urcarea 1.154,212 cor. Fondul de binefaceri 164,799 cor. — urcarea 12,733 cor. Profitul net 2,476,950 cor. — urcarea 191,647 cor. Escontul s'a urcat cu peste 11 milioane, față de anul precedent. Imprumuturile ipotecare sunt asemenea în considerabilă creștere. Realitățile băncilor reprezintă o valoare de aproape 3 și 1/2 mil. Spre fructificare este depusă o avere națională de 66,910,000 cor. cu însemntă creștere față de trecut. — Mai multe institute de bani avem în comitatele Sibiu (27), Caraș-Severin, Hunedoara, Bistrița-Năsăud, Timiș (14). Numai câte unul în: Mureș-Turda, Cenad, Ciuc. Nici unul în Maramureș.

Jubileul Papei. În 18 Nov. anul viitor Papa Piu X., va serba al 50-lea an de preoție. Slujba ce va oficia el la aceea aniversare se chiamă »liturgia de aur«. Pentru liturgia de aur se fac de pe acum mari pregătiri. Se fac colecte în stil mare cu banul (sfântului Petru) și se vor dăruia prețioase scule...

Spre comunism. Cu începerea noului an, va fi pusă în ființă și în Brașov o bucatărie comună, al cărei plan agită acum de un an pe locuitorii diferitelor orașe din țara noastră. Regulamentul s'a fixat deja, mai rămâne alegerea biurourilor. După regulamentul, »acționarii« bucatăriei comune, vor avea în toată ziua trei feluri de mâncare la prânz, și un fel, friptură, la cină. Joia și Dumineca patru feluri. O porție, suficientă pentru doi oameni mari și un copil — un litru supă, 3/4 klg. carne, un litru zarzavat, și prăjitură în proporție! — va costa 80 cor. la lună. Mai este de plătit, la început, pentru vase, 16—20 cor. taxă de înscriere.

Ministrul instrucției publice din România a fost silit să oprească mai multe manuale școlare scrise în limba maghiară, pline de cuvinte injurioase pentru Români. Totodată a dat decret, în care pretinde aprobare ministerială, pentru ori ce manual, la toate școlile particulare.

Basarabia n'a trimis nici un deputat român în Duma rusească, după cum aflăm din o scrisoare trimisă lui »N. Rom.« între cei nouă deputați, câți are drept a alege Basarabia, se găsește toate corciturile de neamuri leșești, armenie, ovreești, grecești, etc. Unul singur, deputat al țărănimii știe abia ceva românește. Veneticii aceștia nu sunt măcar prieteni ai Românilor.

Dela societatea meseriașilor români din Blaj. Comitetul Societății meseriașilor din Blaj după pilda anului trecut va ține și în anul acesta conferințe împreună cu declamări în fiecare Duminecă din sezonul de iarnă. — Inaugurarea conferențelor a avut loc Duminecă în 1 Decembrie prin Reverendissimul domn canonic Dr. Augustin Bunea, la oarele 5 d. a. în sala casei române.

Deschiderea noului spital de ochi din Brașov. Eri în 2 Dec. 1907 au fost instalați în noul spital de ochi, situat în Scheiul, strada Caterinei Nr. 4, 34 bolnavi de ochi și astfel s'a inaugurat activitatea binefăcătoare în acest institut umanitar. Medicul dirigent al spitalului s'a folosit cu mare satisfacțiune de această ocaziune, spre a exprima magistratului orașenesc și membrilor reprezentanței orașenești cea mai călduroasă mulțumită pentru marea bunăvoință, cu care au sprijinit totdeauna spitalul de ochi al statului, în timp de 51 de ani, de când există. În timp de 23 de ani, din anii 1865—1888 spitalul de ochi a fost instalat în odăile din mansarda asilului orașenesc de infirmi, pentru o chirie foarte mică și a funcționat în fiecare an în lunile Maiu până la Septemvrie.

În anul 1903, la 1 Octomvrie, spitalul de ochi, care cu începere din 1 Martie 1889 a fost deschis pentru bolnavi în decursul anului întreg, a fost instalat în un edificiu al orașului, în strada Caterinei Nr. 4, unde a rămas până la 30 August 1906. În anul acesta s'a mutat iarăși în alt edificiu al orașului, în Târgul caller Nr. 18, unde a rămas până în ziua de astăzi.

Reprezentanța orașului și-a manifestat bunăvoința față de spitalul de ochi nu numai oferindu-i de repetite-ori și în condiții favorabile localuri potrivite, ci și atunci, când statul a decis de a clădi un spital special, pentru bolnavii de ochi, a contribuit foarte mult la realizarea acestui plan. În ședința din 12 Ianuarie 1905 on. reprezentanța a decis în mod marinitos, ca să cedeze în mod gratuit statului, terenul de clădit din strada Caterinei Nr. 4, spre a clădi un spital de ochi. Astfel a fost posibil ca după o existență provizorie de 51 ani, să se clădească un spital după toate recerințele moderne, în care bolnavii de ochi din Brașov și cei din regiunile mai apropiate și mai depărtate de Brașov să fie tratați de medici oculiști, care stau la înălțimea chemării lor.

Excepțional! »Trituna« din Arad, serie, că, în urma intervenției ministrului de honvezi, tribunalul dela Oradea, a pus termen de urgență procesului ei pentru articolul în chestia măcelului de la Pânade. Ungurește se zice la asta: »soron kivüll«.

Cam așa comandaseră și sergenții de la Pânade și Christian, puțin mai după temperamentul lor: rajta!

Congresul panslavist, care s'a ținut mai pe urmă acum-aș 40 de ani, și pe care evenimentele perândate de atunci l'au desmintit, va avea iarăși loc în vara viitoare. Profesorul universitar, Borfenco, din Moscova, a dăruit 100.000 ruble pentru cheltuieli. Polonii probabil se vor reținea și acum, din Austria însă vor lua parte mai mulți deputați boheми.

El între ei. Apărătorul lui Lengyel Z., cunoscutul Vázsonyi, a cerut cercetare disciplinară în contra procurorului *Sélley*, fiindcă se lasă »influențat«. Asta se întâmplă după ce Poloni ceruse delegarea unei judecătorii provinciale. — Primul act al marelui proces, acum decurge în fața tribunalului din Pesta.

Proprietățile congregațiilor din Franța se vând anevoie, căci biserica a afurisit pe cei ce ar cuteza să le cumpere. Ele fac un miliard de lei și ceva. Congregațiile au dus peste graniță averea mișcătoare, au pus ipoteci pe nemiscătoare, și-au micșorat prin toate mijloacele activul. Cheltuielile urmărilor se urcă la un milion de lei.

Doctoratul în drept, la universitatea din București este introdus prin confirmare definitivă. Înscrierile se încep deja. Este interesant, că se grăbesc a face doctoratul și bărbați cari au absolvit mai de mult universitatea.

Moștenirea lui B. P. Hașdeu. Principele Ferdinand, moștenitorul de tron al României, a încredințat pe administrato-

rul domeniilor coroanei, d-l Kalinderu, să facă declarație înaintea executorilor legatari, că nu voințe să primească averea răposatului B. P. Hașdeu, lăsată prin testament principelui. Acea avere este misteriosul castel spiritist »Iulia Hașdeu«, din Câmpina, destinat a fi prefăcut în templu și muzeu spiritist.

Concert. Duminecă seara publicul brașovean a avut parte de o audiență muzicală de rară valoare artistică. D-nii *Fr. Schörg*, *H. Daucher*, *P. Miry*, *I. Gaillard*, cari se numesc quartetul de la Bruxella, în cuterierarea lor prin orașele din Ungaria, au avut norocoasa idee, de a da măcar un singur concert, cercetat cu imbulzeală și ascultat cu deosebită pasiune, și în Brașov. Au executat — trei vioare (una cobză) și un violoncel — piesele cele mai de seamă ale lui Beethoven, Schubert și Tschaikowsky, deslănțuind entuziasmul cu deosebire în un »Presto« celui de al doilea și în un »Andante cantabile«, cu surdina, al celui din urmă. Se disting și pot fi populari mai ales pe urma unui »antec armonios, fin, delicat, nuanțat, până la capăt«.

Artiști asfixiați pe scenă. Se anunță din Valencia că, la prima reprezentație a operii »Walkyre«, de Wagner, era să se întâmple o gravă nenorocire. Mașina care, în ultimul act, trebuia să producă focul vrăjii, n'a putut funcționa. S'a recurs atunci la întrebuirea de foc bengal, care din cauza dezvoltării prea mare de fum era cât pe ce să asfixieze pe artiști. Titulara rolului principal a fost scoasă fără cunoștință din mijlocul flăcărilor și numai după îndelungate sforțări medicii reușiră s'o readucă la viață.

Balonul dirigiabil »Patrie« luat de vânturi. Pe când se repara balonul dirigiabil »Patrie« care suferise avariile *Souhemes*, un vânt puternic smucii balonul din mâinile celor 200 oameni ce-l țineau pentru a-l duce în garaj. Oamenii au fost târați vre-o 400 metri și numai atunci l'au scăpat.

Pentru micșorarea scumpetii, conziiliul comunal din Fiume cere următoarele măsuri: 1. Importul de carne sau de animale din Sârbia și din România. 2. Importarea carnei din Argentina. 3. Scărițarea impositelor puse pe zahăr. 4. Măsuri luate în interesul peștilor și a broașteilor testoase. 5. Soluții bune de ieșiri de casă pentru prăsilă, — și altele, și mai locale.

Foamea în Albania. Se telegrafiază din Constantinopole, că din cauza iernei excesiv de grea, care domnește aici și mai ales din cauza proastei recolte din toamna aceasta, populația săteană din Albania a început să sufere de lipsă de hrană. Foamea se întinde din ce în ce mai mult și mulți își vând vitele pe prețuri ridicole, lipsindu-le nutrețul. Tot din pricina crizei acesteia au început să se agite acuma și albanezii din Scutary, făcând demonstrații cari pun în mare încurcătură autoritățile respective.

Rolul Națiunilor latine în istoria latină.

Vineri seară, în sala Ateneului din București și în fața unui public de elită, d. *Gaston Dechamps*, redactor la marea ziare parizian »Le Temps«, (în calea sa spre București vizitase și parlamentul din Budapesta, când a fost prezentat ministrului Apponyi, care se întoarcuse timp mai îndelungat cu el), și cunoscutul literat francez, a vorbit despre »Rolul Națiunilor latine în istoria civilizației«.

După ce mulțumește publicului și amicilor săi personali, cari i-au facilitat ocazia de a vorbi în România, conferențiarul spune că nu va vorbi despre țara sa, de oarece este încredințat că Românii cunosc foarte bine Franța; ha poate o cunosc mai mult decât ar trebui chiar, dat fiind că în România ca și în Franța se citește printre altele și multe cărți de literatură frivolă cari, n'ar fi trebuit nici odată să fie scrise. Franța înainte de toate este țara în care se lucrează. Literatura franceză a străbătut dincolo de frontiere și a propagat ideea latină nu numai prin țările vecine dar chiar în depărtate. România, care abia după ce a suferit atâtea nemeritate nedreptăți, a ajuns acolo unde este. O probă este marea revoluție franceză, ale cărei efecte se simțiră și în Carpați.

Ceea ce a făcut forța literaturii franceze a fost *Ideala Latină*, care s'a impus în toată lumea mulțumită faptului că în el, ideea de autoritate se armonizează cu ideea de libertate. Acest ideal nu se adresează numai unui om ci întregii omeniri, tutulor celor cari simt, gândesc sau suferă. După căderea imperiului roman, literatura și ideala latină părăură pentru un moment

că vor dispăre. Ideea latină însă a rămas ca opasare rănită, care deocamdată s'hoară greoiu, dar care mai târziu capătă din nou forțe și și ia sborul mai sus spre soare. Ideea latină și-a găsit primul adăpost în Imperiul Bizantin, apoi în Italia în timpul renașterii și apoi pe malurile Senei în timpul lui Pierre Ronsard, care dădu literaturii franceze forța să ducă mai departe ideala Latină.

Trece în revistă marii scriitori francezi din secolul al XVII-lea și vorbește cu mare entuziasm de *Grigore Alexandrescu*, ale cărui idei se adapă dela aceleași surse ca și literaturii franceze, contimporani lui. Grigore Alexandrescu conform ideala lui latin s'a adresat întregii omeniri. Literatura lui este umanitară și nu locală.

Aceasta este calitatea cea mai de căpetenie a oricărei literaturi. Scriitorii nordului cu toată personalitatea lor înainte de toate sunt umaniitari. Geniul unei literaturi constă în a naționaliza ideile universale și a universaliza ideile naționale.

Conferențiarul a fost dese ori întrerupt de aplauze sgomotoase. v.l.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 3 Dec. În ședința de ieri a Camerei ungare, Földes și Sztevényi au răspuns invinuirilor aduse cu grămada de P. Sándor. Cel dintăiu contestă ca și cum guvernul actual s'ar fi pus în calea pretenziunilor partidului kossuthist, pentru banca națională. Cel de al doilea, spune că forma de convenție economică cu Austria, nu se derivă de pe vremea lui Vöröss, ci de pe a lui — Șt. Tisza! (A fost din resputeri aplaudat.) Kossuthistul S. Kelemen, ia în apărare pactul, iar democratul M. Pethő îl combate, împreună cu disidentul St. Pilisi. Acesta stărnește adevărată furtună, când ajunge să spună că trebuie ridicate salariile ofițerilor. Din toate părțile strigă: »numai dacă armata e maghiară!!« Bătrânul Thaly Kalman strigă indignat: »Cum poate vorbi astfel, unul cu program independent! — și părăsește ostentativ sala, între aplauze.

Budapesta, 3 Dec. În procesul Polonyi-Heltai, — primul ciclu al proceselor de acnză cu mituire — Heltai a fost pedepsit cu 200 cor. și 14 zile pentru calomnie, iar Komlos cu 60 cor.

Posta Redacției.

I. L-n, Dobriin. Pentru foiletonul ce publicăm astăzi din îngrijirea d-tale, îți mulțumim cu deosebire. Cât se cetește de interesant și de ușor — lucrarea unui filosof grec! — va face plăcere multora. Vor observa, cred, ceia ce d-ta desigur ai observat, că în aceste lucrări e zugrăvită societatea noastră, — și cât de încet se învârt roata vremii. Termenii de s'au mai schimbat puțin: bunioară »lingușirea« lui Theophrast astăzi se chiamă »complexantă«, și s'a desăvârșit în un adevărat sistem, sub numirea de »etichetă!« Mai dă ceva din acest fel. Salutări.

T. Cocișiu, inv. Adresa d-voastră este completă dacă scriem Alsöld. Kolozsm.?

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisoc.

Slăbirea fizică

o împiedecă, desvoaltă corpul, musculatura copiilor Emulsiunea Scott. Este nutrimentul cel mai bun și întăritor pentru copii, și se va vindeca și copilul d-tale cum s'a dovedit vindecarea a multor mii de copii. Emulsiunea Scott delătură slăbirea, formează

corpul sănătos și tare.

și dă copiilor vioiciune. — Dacă un copil e bolnăvicios, să i-se dea imediat Scott. — Fiecare sticlă cu Emulsiunea Scott conține substanțele cele mai fine și cu efect în cantități egale și e recunoscută de lumea științifică ca foarte folositoare. (12)

Veritabilă numai cu marca pescarului ca semn de garanție și procedurii Scott

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 b. Se cază în toate farmaciile.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 29 Noiembrie 1907.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	20	—
"	Grâu mijlociu . . .	19	—
"	Grâu mai slab . . .	18	—
"	Grâu amestecat . . .	17	—
"	Săcară frumoasă. . .	15	—
"	Săcară mijlocie. . .	14	—
"	Orz frumos . . .	9	—
"	Orz mijlociu. . .	8	—
"	Ovăs frumos. . .	7	—
"	Ovăs mijlociu . . .	6	—
"	Cucuruz . . .	9	—
"	Mălaiu (meiu) . . .	10	—
"	Mezăr. . .	15	—
"	Lințe . . .	33	—
"	Fasole . . .	13	—
"	Sămânță de in . . .	20	—
"	Sămânță de cânepă . . .	19	—
"	Cartofi. . .	2	80
"	Mazărice. . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	16
"	Carne de porc . . .	1	20
"	Carne de berbec. . .	—	72
100 kil.	Său de vită prospăt. . .	40	—
"	Său de vită topit . . .	62	—

Vițe nobilitate
 liferează
 cu garanție,
 asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:
Prima Pepinerie cu vițe nobilitate de pe Târnava.
 Proprietar, FR. CASPARI, Mediaș (Ardeal).
Cereți Catalogul prețurilor!
 Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda, de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vreo persoană cunoscută.
 [8012,18-47.]

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
 se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

TÖRLEY
TALISMAN

La prea înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**
A XXXVIII. LOTERIE de Stat c. și r.
 pentru scopuri de binefaceri civile.
Loteria acésta unică în Austria concesionată conține 18.389 câștiguri în bani gata cu suma totală de 512.980 Cor.
Câștigul principal 200.000 coróne bani gata.
 Trage ea urméză Irevocab! la 19 Dec. 1907. Un los costă 4 coróne.
 Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.
Losurile se trimit franco.
 Direcția c. r. a loteriei.
 Secția loteriei de stat.
 (2591.19-10).

Întinerește părul tău cu laptele de păr al lui Grolich
Laptele de păr a lui Grolich din nou ameliorat, liber de plumb
 mprumută părului căruț și sur o culoare tinerească brună.
Laptele de păr a lui Grolich din nou ameliorat, liber de plumb,
 nu se decolorează nici odată, rezultul este sensational, poți să dormi pe perină albă, fără ca să se observe o pată.
Acelaș lucru are valoare și pentru barbă și pentru sprâncene.
 Întrebunțarea este foarte simplă, este de ajuns o periută.
 Lăptele de păr a lui Grolich din nou ameliorat și liber de plumb, este liber de aramă și plumb, pentru care lucru eu garantez eu
1000 florini.
 Laptele de păr a lui Grolich din nou ameliorat și liber de plumb, a fost aprobat de stațiunea de cercetare c. r. pentru alimente din Viena și s'a permis vânzarea.
 Laptele de păr a lui Grolich din nou ameliorat și liber de plumb este un rezultat al cercetărilor moderne chemice numai să se ferească omul de imitații, cari de regulă conțin plumb și aramă Pe fie-care sticlă cu laptele de păr din nou ameliorat a lui Grolich trebuie să fie vizibilă firma inventatorului precum și marca de scutire alăturată, cu care marcă verde este pecetluită fie-care sticlă.
Expediția de sticle cu câte 1 și 2 fl. (Porto deosebit) se face de către Laboratorul chimic cosmetic „la Ingerul alb“ a lui JOHANN GROLICH, Brünn.
 În BRAȘOV se caută la: Victor Klein farmacia la „Coroana de aur“, Ferd Jekelius farmacia la „Sperat“, Teusch & Tartler Droguist la „Soare“ Strada Vamei 9, Lang & Theil Droguist.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
 a lui MUSCHONG din Baia Buziaș
 — modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de **ACID CARBONIC** natural, chemic foarte curat, fluid din izvoarele cu acid carbonic din Băile de la Buziaș numite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, carbonatelor, și alte scopuri industriale.
Cel mai spornic acid carbonic natural!
 Estras din Analiza Institutului Capitalei Bud.pest pentru probarea chemicalilor și alimentelor Nr. 465 din anul 1907.
 „Miresul și gustul: Normal: conținutul de acid carbonic“: 99.57% Acidul carbonic analizat corespunde perfect cerințelor igienice, și pe temeiul abundenței de acid carbonic a se clasifica ca „foarte bun“.
 Informații se dau cu plăcere din partea **Mu-chong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Verein** în Buziasfü-dö.
 Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIASFÜRDÖ. — Inter. Telef. 18.

De vânzare:
 Un quant mai mare de altoi de viță clasa I-mă, altoiți în viță americană („Riparia portalis“) după metoda cea mai bună (altoirea forțată) în următoarele specii:
Soiuri pentru vin:
 Rizling italian (Olasz Riz.) 1000 buc. = 200 cor.
 Smighiră (Som, Furmint) „ „ = 200 „
 Moi (Mustos fehér) „ „ = 200 „
 Mestecati (Vegyes borfaj) „ „ = 180 „
 Galbini (Mézes fehér) „ „ = 200 „
 Aramon (Aramon) „ „ = 180 „
 Goarnești (Járdovány) „ „ = 200 „
 Fetești (Léányka) „ „ = 200 „
 Altoi clasa II 1000 buc. = 100 cor.
Specialități de masă:
 Chasselas blank 100 buc. = 22 cor.
 Fontainebleau „ „ = 24 „
 Madeleine Angevine „ „ = 22 „
 Passatutti „ „ = 24 „
 Muscat Hamburg „ „ = 30 „
 Suvenir de mileniu 10 „ = 4 „
 Kosuth Lajos 10 „ = 8 „
 Csaba gyongye 1 „ = 1 „
Ferseci de 3 ani înălțime până la 2 1/2 metri 1000 buc. = 30 cor.
Seia (circa 100 klogr.) 1 kilogr. = 50 fl.
 La comande mai nări văd și pe schimb pe lângă convenți buni, termenul solvirii 1 Octomvrie 1908.
 La comande rog a se trimite 1/3 anticipațiune, adresa să se scrie legibil indicându se poșta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea se va face cu îngrijire socotindu-se în seze proprii. Reclamațiunile se iau în considerare, dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire.
 Szancsal, u. p. Balazsfalva.
Ioan Bărbat,
 învățător, absolv. al curs. de vierit din Aiud.
 (3969,7-10)

Cruce seu stea dublă electro-magnetică
 Patent Nr. 86967.
 Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
 Vindecă și inviorează pe lângă garanție.
 Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.
 Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul gren, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mână și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, însămie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.
 Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-c. „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja teftinatatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndesebi
Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.
 folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.
 Expediție din centru și local de vânzare pentru țérș și streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fl. se vinde la zarafatul Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.